

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu parem juhtimine tänu paremale halduskoostööle: siseturu infosüsteemi (IMI) laiendamise ja arendamise strateegia” ”

KOM(2011) 75 lõplik

ning „Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta (IMI määrus)”

KOM(2011) 522 lõplik – 2011/0226 (COD)

(2012/C 43/04)

Raportöör: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

21. veebruaril 2011 otsustas Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu parem juhtimine tänu paremale halduskoostööle: siseturu infosüsteemi (IMI) laiendamise ja arendamise strateegia” ”

KOM(2011) 75 lõplik.

14. septembril 2011 otsustas nõukogu ja 13. septembril 2011 Euroopa Parlament vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 114 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta (IMI määrus)”

KOM(2011) 522 lõplik – 2011/0226 (COD).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon võttis arvamuse vastu 10. novembril 2011.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 476. istungjärgul 7.–8. detsembril 2011 (7. detsembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 172, erapooletuks jäi 2 liiget.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee avaldab heameelt komisjoni kavatsuse üle parandada ühtse turu juhtimist parema halduskoostöö abil, laiendades ja arendades siseturu infosüsteemi ja luues haldusasutuste vahetult kasutatava elektroonilise võrgustiku.

1.2 Komitee väljendab esiteks heameelt määruse ettepaneku eesmärgi üle kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad siseturu infosüsteemi kasutamist halduskoostööks ning mis muu hulgas hõlmavad süsteemi eri kasutajate ülesandeid, andmevahetust, teavitamismenetlust, hoiatusmehhanisme ja vastastikust abistamist.

1.3 Teiseks tervitab komitee mehhanismide kehtestamist eraelu puutumatus kaitseks, arvestades vahetatud andmete iseloomu, käsitledes muu hulgas vahetatud andmete säilitamise tähtaegu ning õigust neist teavitada ja neid parandada.

1.4 Selles olulises õigusraamistikus soovitatakse lisada artiklis 5 esitatud määratluste hulka mõiste „siseturu infosüsteemi andmed” määratluse. Need majandusliku ja kutsealase olemusega andmed puudutavad majandus- ja kutsetegevust siseturu raames ning neid vahetatakse siseturu infosüsteemi kaudu. Need andmed on sätestatud direktiivides, mille kohaselt siseturu infosüsteem aitab teostada halduskoostööd riigiasutuste vahel.

1.5 Komitee leiab, et siseturu infosüsteem saab otsustavalt muuta halduskoostööd siseturul, nii et see võimalikult kiiresti vastaks kodanike, ettevõtete ja kodanikuühiskonna organisatsioonide nõuetele ja ootustele. Neil võib olla tulevikus oluline roll süsteemi arendamisel ja töös.

1.6 Sellega seoses soovib komitee kaasata kõnealuse süsteemi arendamise andmete objektiivse eristamise vastavalt majandus- ja kutsetegevuse teostamise tingimustele eri liikmesriikides, nii et neid andmeid saaksid kasutada kodanikud ja ettevõtjad.

1.7 Komitee leiab, et halduskoostöö, mis on sätestatud siseturu infosüsteemi abil elluviidavates direktiivides, vajab muu hulgas kõigepealt ametiasutuste vahelist teabevahetust, mille juures järgitakse kindlasti andmekaitse alast Euroopa õigusraamistikku. Siiski taunib komitee kindlameelselt vahetatud teabe töötlemist, mis on ette nähtud kõnealusel määruuse ettepanekus, seda kahel põhjusel. Esiteks seepärast, et siseturu infosüsteemiga elluviidavates direktiivides ei sätestata kordagi vajadust halduskoostöö käigus saadud andmeid töödelda. Teiseks seepärast, et komisjoni mainitud praktiline vajadus siseturu infosüsteemi toimimist jälgida ja kontrollida ei näi komitee jaoks olevat piisav põhjus, et laiendada niivõrd märkimisväärselt vahetatud isikuandmetega tehtavate toimingute ulatust kuni töötlemise käigus iseseisvate toimikute koostamiseni.

1.8 Lõpetuseks, arvestades süsteemiga kaasnevat kvantitatiivset hüpet, osalejate arvu ja teabevoogu, soovib komitee sätestada üldise konfliktide lahendamise süsteemi võimalike riikidevaheliste ebakõlade tarbeks. Isegi vaid üldjoontes visandatud süsteem aitaks selgitada välja võimalikku vastutust infosüsteemi toimimishäirete või halva haldamise korral. See aitaks omakorda tugevdada kodanike õiguskindlust.

2. Taust

2.1 Siseturu infosüsteem on Interneti kaudu kättesaadav tarkvararakendus, mille Euroopa Komisjon töötas välja koostöös liikmesriikidega (ja mida kohaldatakse Euroopa Majanduspiirkonnas), et aidata liikmesriikidel tegelikkuses täita ELi õigusaktides sätestatud teabevahetusnõudeid, tagades piiriülest teabevahetust ja vastastikust abistamist lihtsustava keskse sidepidamisvahendi.

2.2 Süsteem, mis algselt loodi kui ühist huvi pakkuv projekt, on loodud paindliku detsentraliseeritud süsteemina, mida saab kergesti kohandada vastavalt ühtse turu eri valdkondadele ning millega on ette nähtud halduskoostöö.

2.3 Siseturu infosüsteemi põhimõtted on järgmised:

- a) uuestikasutatavus;
- b) organisatsiooniline paindlikkus;
- c) lihtsad kokkulepitud menetlused;
- d) mitmekeelsus;
- e) kasutajasõbralikkus;
- f) isikuandmete kaitse;
- g) kasutajatel puuduvad kulud IT-le.

2.4 Praegu kasutatakse seda süsteemi halduskoostöö eesmärgil kutsekvalifikatsioonide tunnustamist käsitleva direktiivi⁽¹⁾ ja teenuseid siseturul käsitleva direktiivi⁽²⁾ raames. Samuti hakatakse seda katseliselt kasutama töötajate lähetamist käsitleva direktiivi⁽³⁾ kohaldamisel.

2.5 Praegu ei saa siseturu infosüsteemi kasutada ei tarbijad ega ettevõtted. See vahend on mõeldud kasutamiseks vaid pädevatele asutustele konkreetses süsteemiga kaetud valdkondades.

2.6 Komitee juba väljendas oma seisukohta⁽⁴⁾ komisjoni teatise „Ühtse turu eeliste ärakasutamine tõhusa halduskoostöö kaudu”⁽⁵⁾ osas, toetades detsentraliseeritumat ja võrgustikul põhinevat lähenemisviisi piiriülesele halduskoostööle, mis toimib ühtsel turul ja kasutab siseturu infosüsteemi.

3. Komisjoni teatis

3.1 Komisjoni sõnul peavad liikmesriikide ametiasutused selleks, et tagada siseturu sujuv toimimine, tegema tihedat koostööd, pakkuma üksteisele tuge ja vahetama teavet.

3.2 Komisjon väljendas ühtse turu akti käsitlevas teatises⁽⁶⁾ ühena 50st ettepanekust soovi luua Euroopa haldusasutuste vahetult kasutatav elektrooniline võrgustik, töötades välja strateegia siseturu infosüsteemi laiendamiseks mitmekeelse infosüsteemi toel.

3.3 Siseturu infosüsteem on paindlik selles osas, milline on tema organisatsiooniline ülesehitus igas liikmesriigis. Võrgustiku detsentraliseeritud struktuur eeldab, et iga osalev riik nimetab riikliku siseturu infosüsteemi koordinaatori, et hallata kõnealuse projekti üldist koordineerimist.

3.4 Siseturu infosüsteemi potentsiaal põhineb järgmistel võimalustel:

— lisatakse uusi poliitikavaldkondi;

— töötatakse välja uusi funktsioone;

— luuakse lingid muude IT-süsteemidega;

— kasutatakse olemasolevaid funktsioone uutel eesmärkidel.

⁽¹⁾ Direktiiv 2005/36/EÜ (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

⁽²⁾ Direktiiv 2006/123/EÜ (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

⁽³⁾ Direktiiv 96/71/EÜ.

⁽⁴⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus, ELT C 128, 18.5.2010, lk 103.

⁽⁵⁾ KOM(2008) 703 lõplik.

⁽⁶⁾ KOM(2010) 608 lõplik.

3.5 Kui teatavas õigusvaldkonnas puudub halduskoostööd toetav infosüsteem, oleks siseturu infosüsteemi kasutamisel võrreldes uue süsteemi loomisega rida eeliseid:

- a) kulutõhusus;
- b) kasutajasõbralikkus;
- c) kiiremad ja paremini ettenähtavad lahendused;
- d) turvalisus;
- e) madal lävi pilootprojektidele.

3.5.1 Uute valdkondade arv, mida saab siseturu infosüsteemile lisada, ei ole piiratud, kuid siiski esineb organisatsioonilisi probleeme, mis võivad laiendamist piirata. Seepärast on vaja edasist arendustegevust plaanida ning säilitada süsteemi kontseptsionaalne ühtsus, järgides järgmisi kriteeriume:

- uus kasutajarühm võiks olla seotud või osaliselt kattuda olemasoleva kasutajaterühmaga;
- valdkondade lisamisel tuleks eelistada selliseid, mille puhul saab kasutada olemasolevaid funktsioone;
- lisades uue õigusvaldkonna, mis nõuab uute funktsioonide väljatöötamist, tuleks seda teha nii üldiselt, et neid uusi mooduleid saab kergesti kohandada teiste kasutajarühmade jaoks;
- kulused tuleks põhjendada oodatava lisandväärtusega, mida siseturu infosüsteemi kasutamine annab uutele või olemasolevatele kasutajarühmadele, ning kodanike ja ettevõtete kasuks;
- uued valdkonnad või funktsioonid ega lingid teistele vahenditele ei tohiks kasutajate jaoks muuta süsteemi keerukamaks.

3.6 Siseturu infosüsteem järgib kavandatud privaatsuse põhimõtet, mille alusel privaatsus- ja andmekaitseõuete järgimisele (sealhulgas otstarbe suhtes kohaldatavate piirangute range järgimine ja asjakohane juurdepääsukontroll) mõeldakse süsteemi loomise algusest peale.

3.7 Siseturu infosüsteemi kulud hõlmavad süsteemi arendus- ja parendustöid, majutust komisjoni andmekeskuses, hooldust, süsteemihaldust, teisest tuge, koolitusi ning teavitamist ja teadlikkuse parandamist.

3.8 Siseturu infosüsteemi laiendamine uutele valdkondadele, uute funktsioonide lisamine või uute linkide loomine muude vahenditega ei peaks komisjoni arvates muutma seda kasutaja jaoks keerukamaks. Nõuded halduskoostööle peaksid olema piisavalt selged ja operatiivsed ning protsessi toetava IT-vahendi vajadust tuleks analüüsida.

3.9 Komisjon peab oluliseks, et projektil on läbipaistev ja tõhus juhtimisstruktuur ning et kõik sidusrühmad tunnevad menetlusi ja foorumeid, mis on seotud projekti eri aspektide üle kokkuleppe saavutamise, ning näeb selleks ette süsteemi igapäevase haldamise, poliitilised otsused, ekspertsidusrühmade nõuanded ning juhtimisstruktuuri väljatöötamise.

3.10 Lõpetuseks on süsteemi eesmärk tagada süsteemi kõrgetasemeline toimivus ja turvalisus. Toimivuse osas – kui siseturu infosüsteemi kasutajate arv ja andmemaht suureneb, on oluline tagada, et süsteemi piisav toimivus säilib. Turvalisuse osas – siseturu infosüsteem säilitab ja töötleb isiku- ja muid andmeid, mis ei ole mõeldud avaldamiseks.

4. Üldised märkused komisjoni teatise kohta

4.1 Komitee toetab komisjoni lähenemisviisi siseturu infosüsteemi laiendamise ja arendamise strateegiale, eesmärgiga tugevdada halduskoostööd.

4.1.1 Sidusam halduskoostöö siseturul peab põhinema vähemalt põhiõiguste hartal ning eelkõige hea halduse, dokumentidele juurdepääsu ja andmekaitse põhimõtetel ning Euroopa Liidu Kohtu praktikas tunnustatud ühistel õiguspõhimõtetel.

4.1.2 Igal juhul märgib komitee, et isikuandmete kaitse ja sellega seotud ettevaatusabinõud varieeruvad vastavalt sellele, kas andmed puudutavad kauplejaid või ettevõtjaid kui majanduses osalejaid.

4.1.3 Kuigi on tõsi, et siseturu infosüsteem kõrvaldab teadmatuset, teeb ta seda vaid ametiasutuste jaoks, mitte VKEde ega teiste sotsiaalpartnerite jaoks, kellele kõnealune süsteem peaks samuti laienema, nagu märkis Euroopa Parlament oma 6. aprilli 2001. aasta resolutsioonis.

4.2 Lisaks andmekaitse valdkonna sisulistele ja konkreetsetele õigusaktidele tuleb hea õigusloome tagamiseks arvestada andmekaitsega ka teistes õigusaktides. Nii tuleb teha ELi mis tahes poliitikameetmete rakendusmenetluste reguleerimisel üldiselt ja eelkõige siseturu infosüsteemi puhul, mis on iseenesest keeruline menetlus.

4.2.1 Õiguskaitsevahendite osas tuleks kõnealuses menetluses sätestada konfliktide lahendamise süsteem oletatavate riikidevaheliste ebakõlade tarbeks. Seega on oluline kehtestada kiire ja tõhus juurdepääs lihtsatele konfliktide lahendamise vahenditele, mis tekitavad vähe kulutusi asjaomastele pooltele, olgu need siis üksikisikud või ettevõtted.

4.3 Üksikasjalikult tuleks reguleerida süsteemile juurdepääsu, et esitada teavet ja otsida andmeid, nii et riigiasutus oleks kohustatud teabepäringut menetlema, saanud eelnevalt sellekohase põhjendatud ja tüüpvormil esitatud taotluse ning eeldusel, et teabe taotlejal on selleks õigustatud huvi.

4.4 Mis puudutab koostoimet juba olemasolevate aruandlus-süsteemidega ja reguleeritud kutsealade andmebaase, kuhu kuuluvad nende kutsealade loetelud, mida reguleeritakse riiklikul tasandil, leiab komitee, et lisaks nimetatud loetelule tuleks hõlmata ka kõik tingimused, mis on vajalikud kutsealal tegutsemiseks (lisaks kvalifikatsioonile kutsealaliitu kuulumine või mittekuulumine, kindlustused, litsentsid jne). Nii oleksid mõned teabepäringud peaaegu automaatsed ja neid saaksid kasutada kodanikuühiskonna osalejad. Selles osas loodab komitee, et neid aspekte käsitletakse menetluses olevas direktiivis.

4.4.1 See vajadus nähtub siseturu infosüsteemi 2010. aasta aruandest, milles kirjeldatakse väljakutset, mille esitab niivõrd erinevate, teenuste valdkonnas pädevate ametiasutuste haldamine. Iga ametiasutus oma pädevusvaldkonnaga (tuleks eristada vähemalt reguleerimise, sekkumise ja järelevalve vahel) peab olema lisatud reguleeritud kutsealade loeteludesse.

4.5 Tuleb välja selgitada võimalik vastutus infosüsteemi toimimishäirete või halva haldamise eest, olgu selle põhjuseks siis vahetatavas teabes tehtud vead, teabe liigne hiline mine, parandamine vms, et tagada üksikisikute ja ettevõtjate õiguskindlus ja nende õiguste kaitse seoses isikuandmetega. See haldusasutuste varaline vastutus ametivõimu vale toimimise korral on ELi õiguse üks üldpõhimõte, mida on tunnustanud kõik liikmesriigid.

5. Määruse ettepanek

5.1 Komisjoni ettepaneku eesmärgid on järgmised:

- a) kehtestada range siseturu infosüsteemi alane õigusraamistik ja siseturu infosüsteemi tõhusat toimimist tagavad ühiseeskirjad;
- b) näha ette põhjalik andmekaitseraamistik, kehtestades eeskirjad siseturu infosüsteemis isikuandmete töötlemise kohta;
- c) lihtsustada siseturu infosüsteemi kasutamise edasist laiendamist uutele ELi õiguse valdkondadele;
- d) selgitada siseturu infosüsteemi eri osaliste rolli.

5.2 Ettepanekuga koondatakse siseturu infosüsteemi kaudu edastatavate andmete kaitse peamised põhimõtted, sealhulgas andmesubjektide õigused, kokku ühte õigusakti ning suurendatakse sellega läbipaistvust ja õiguskindlust. Lisaks määratakse ettepanekuga täpselt kindlaks siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö vorm ja meetodid.

5.2.1 Ettepaneku I lisas esitatakse loetelu ELi õigusaktidest, mille rakendamiseks praegu siseturu infosüsteemi kasutatakse, ning II lisas loetletakse süsteemi tulevase laiendamise valdkondi.

5.3 Ettepanekuga täiustatakse siseturu toimimise tingimusi ning tagatakse tõhus ja kasutajasõbralik vahend, mis lihtsustab liikmesriikide omavahelist ja komisjoniga tehtavat koostööd ning teabevahetust ette nägevate ELi õigusaktide tegeliku rakendamist, tagades isikuandmete kõrgetasemelise kaitse.

5.3.1 Ettepanekuga kehtestatakse teatud ühised eeskirjad süsteemi haldamiseks ja kasutamiseks, sealhulgas kohustus määrata iga liikmesriigi kohta siseturu infosüsteemi riiklik koordinaator, pädevate asutuste kohustus anda teabepäringule asjakohase tähtaja jooksul nõuetekohane vastus ning säte, mille kohaselt võib siseturu infosüsteemi kaudu edastatud teavet kasutada töendusmaterjalina samadel alustel kui samast liikmesriigist saadud samalaadset teavet.

5.3.2 Ettepanek sisaldab ka mehhanismi, mis on kavandatud siseturu infosüsteemi kasutuse laiendamiseks uutele ELi õigusaktidele, et tagada tulevikuks vajalik paindlikkus ning ühtlasi ka õiguskindluse ja läbipaistvuse kõrge tase. Pärast seda, kui on hinnatud süsteemi tehnilist otstarbekust, kulutõhusust, kasutajasõbralikkust ja üldist mõju ning vajaduse korral ka võimaliku katsetapi tulemusi, on komisjonil õigus vastavalt ajakohastada I lisa valdkonnaloendit ja võtta vastu delegeeritud õigusakt.

5.3.3 Komisjoni ülesanne on tagada siseturu infosüsteemi tarkvara ja IT-infrastruktuuri turvalisus, kättesaadavus, hooldamine ja arendamine. Samas võiks komisjon aktiivselt osaleda siseturu infosüsteemi töökorralduses, tuginedes süsteemi kasutust konkreetses siseturuvaldkonnas reguleerivatele õigussätetele või muule korrale.

5.3.4 Seoses andmete töötlemise ja turvalisusega soovitakse ettepanekuga tagada läbipaistvus. Isikuandmed ei tohi olla kättesaadavad kauem kui vaja, seepärast kehtestatakse andmete säilitamise maksimumtähtajad, pärast mida andmed sulgetakse ning halduskoostöömenetluse lõpetamisest viie aasta möödudes kustutatakse need andmed süsteemist automaatselt.

5.3.5 Geograafilisest ulatusest rääkides võib siseturu infosüsteemi kui paindliku vahendi puhul olla võimalik kaasata teatavates valdkondades teabevahetuse kolmandaid riike või kasutada süsteemi üksnes siseriiklikult.

6. Üldised märkused määruse ettepaneku kohta

6.1 Komitee väljendab heameelt määruse ettepaneku üle, millega kehtestatakse eeskirjad siseturu infosüsteemi kasutamise kohta halduskoostöös. Kuid kuna tegemist on õigusnormiga, mis on vahetult kohaldatav ja mille eesmärk on moodustada üldine õigusraamistik, on komiteel kaks mureküsimumust:

— mõne õigusliku põhimõiste määratluse ebatäpsus;

— siseturu infosüsteemi kasutajate volituste märkimisväärne laiendamine, mis puudutab vahetatud andmeid.

6.2 Praktikas on siseturu infosüsteem mitmekeelne tarkvararakendus, mis ühendab omavahel üle 6 000 pädeva asutuse, kes vahetavad võimalikult lühikese aja jooksul teavet teatud majandus- ja kutsetegevuse teostamise tingimuste kohta oma liikmesriigis.

6.2.1 Teabe tegelik vahetamine selle tarkvararakenduse kaudu järgib kõnealuses ettepanekus kehtestatud menetluslikke miinimumnõudeid. Kuid minnes palju kaugemale sellest konkreetsest ja piiritletud eesmärgist, st teabevahetusest, antakse ettepanekuga nüüd luba ka vahetatud isikuandmeid töödelda, nagu märgitakse ettepaneku artiklis 6, ilma et siseturu infosüsteemi abil kohaldatavates direktiivides oleks kuskil sätestatud andmete töötlemine. Kuna nimetatud direktiivides seda ei sätestata, taunib komitee võimaluse andmist vahetatud andmete töötlemiseks.

6.2.2 Seega tuleb seada kahtluse alla selle uue volituse ulatus, mis antakse määruse ettepanekuga isikuandmete töötlemiseks direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punktis b esitatud mõistes.

6.2.3 Välja arvatud vastavas artiklis sätestatud siseturu infosüsteemis osalejate üldine volitus vahetatud isikuandmeid töödelda, ei viidata määruse ettepanekus kuskil mujal ei töötlemist õigustavatele eesmärkidele ega selle võimalikele tagatistele või piirangutele.

6.2.4 Vaid põhjenduses 15 esitatud põhjustest võib järeldada, miks komisjon lisab andmetöötlemise siseturu infosüsteemi üldeesmärkide hulka. Need põhjused, kui neid hiljem ei täpsustata ega selgitata, ei ole komitee hinnangul piisavad, et anda volitus sellise suure ulatusega ülesande täitmiseks. Nimetatud põhjused on järgmised.

a) Jälgida süsteemi kasutamist siseturu infosüsteemi koordinaatorite ja komisjoni poolt.

6.2.5 Komitee on seisukohal, et nii siseturu infosüsteemi koordinaatoritel kui ka komisjonil on juba juurdepääs vahetatud andmetele. Selle alusel on nad juba koostanud süsteemi kohta konkreetseid hinnanguid, mis võimaldavad neil hinnata muu hulgas nii vastamise aega kui ka osalevaid asutusi sektorite kaupa.

6.2.6 Järelikult, täiendavate selgituste puudumisel ei näi olevat vajalik, et süsteemi kasutamise jälgimine nõuaks vahetatud andmete alusel konkreetsete toimikute koostamist.

b) Koguda teavet siseturul tehtava halduskoostöö või vastastikuse abistamise kohta.

6.2.7 See teave on juba avalik ja kättesaadav komisjoni aruannetes, mis on koostatud siseturu infosüsteemi toimimise kohta. Seda teavet saab kasutada halduskoostöö hindamiseks, milleks tal on puhtalt abivahendi funktsioon.

c) Koolituse ja teadlikkuse tõstmise algatused.

6.2.8 Komitee leiab, et selliste algatuste jaoks ei ole vaja andmeid töödelda (direktiivis 95/46/EÜ sätestatud tähenduses), vaid süsteemis sisalduvaid andmeid lihtsalt kasutada.

7. Seoses täpsuse vajadusega tuleb viidata ühele põhimõistele, mida määruse ettepanekus korduvalt mainitakse, s.o isikuandmed. Tuleb vaadata nimetatud mõiste direktiivis 95/46/EÜ esitatud määratlust, mis sellisena ületab suuresti siseturu infosüsteemi toimimise vajadusi, mille puhul on tegemist lõppkokkuvõttes alati andmete ühe konkreetse kategooriaga, mille kriteerium on seotus majandus- ja kutsetegevuse teostamisega siseturul.

7.1 Seega leiab komitee, et ettepanekus tuleks sätestada kõnealuse mõiste ulatus nii, et isikuandmete kategooria piirduks nende andmetega, mis on sätestatud vastavates direktiivides, mille alusel kasutatakse siseturu infosüsteemi riigiasutuste vahelise halduskoostöö jaoks, ning mis viitavad majandus- ja kutsetegevuse teostamisele siseturul. Sellistena tuleks isikuandmed määratleda artiklis 5.

8. Ettepaneku põhjenduses 12 väidetakse, et siseturu infosüsteem on vahend, mis ei ole üldsusele kättesaadav, kuid mis võimaldab süsteemivälistel osalistel esitada teavet ja kätte saada andmeid. Komitee ei nõustu selle lähenemisviisiga ning leiab, et osa siseturu infosüsteemi teabest (kui see ei sisalda isikuandmeid) peaks olema kättesaadav süsteemivälistele osalistele (kodanikele, ettevõtjatele ja organisatsioonidele). Selle juurdepääsuga peaksid kaasnema muu hulgas haldusnõuded, mida nõutakse riigis, millega soovitakse luua kaubandus- või kutsealaseid suhteid.

8.1 Selle teabe kättesaadavus ei tähenda mingil moel juurdepääsu teistele andmetele, ega ammugi mitte nende töötlemist, nagu näib järelduvat mõiste „süsteemivälised osalised” määratlusest, mis on esitatud ettepaneku artikli 5 punktis i.

8.2 Süsteemivälisele osalistele tuleks anda õigus taotleda teavet endale kõige lähemal asuvalt siseturu infosüsteemi kasutajalt, nii et tolle oleks kohustus teabepäringut süsteemis menetleda, eeldusel, et asjaomane süsteemivälise osaline põhjendab oma huvi kaubandus- või kutsealaste suhetega riigis, mille kohta teavet taotletakse.

9. Ettepaneku artiklis 4 volitatakse komisjoni hõlmama siseturu infosüsteemi halduskoostööd, mis on sätestatud II lisas loetletud õigusaktides. Nende seas on ka äriregistrite tulevane sidumine, mille ettepanekut ei ole veel heaks kiidetud. Arvestades selle võimaliku meetme suurt ulatust, peab komitee vajalikuks täpsustada, millist õigusakti tuleb kasutada siseturu infosüsteemi selliseks laiendamiseks.

10. Vastavalt juba esitatud märkustele teeb komitee ettepaneku sõnastada mõiste „süsteemivälised osalised” määratlus ümber järgmiselt:

— neid tuleb määratleda kui kodanikke, ettevõtjaid või organisatsioone, kes esitavad siseturu infosüsteemi kasutajale teabepäringu, mis on seotud mõne süsteemi hõlmatud direktiivi teemaga ja mille asjaomane kasutaja peab edastama;

— neile tuleb anda juurdepääs süsteemi teabele, mis ei sisalda isikuandmeid;

— sõnaselgelt tuleb välistada neile kättesaadavaks tehtud teabe töötlemine.

11. Komitee peab siseturu nõuetekohase toimimise tagamise jaoks vajalikuks, et teave, mille pädev asutus saab siseturu infosüsteemi kaudu mõnelt teiselt liikmesriigilt, oleks haldusmenetluses tõendusmaterjalina sama väärtusega.

12. Mis puudutab andmesubjektide õiguste kasutamist, väljendab komitee kahetsust, et ettepanekus ei ole esitatud ühest lahendust, vaid viidatakse pädevate asutuste kohustustele, mis on erinevatel viisidel reguleeritud siseriiklike andmekaitsealaste õigusaktidega. Samuti leiab komitee, et andmete säilitamise võimalus koos mitmete tähtaegade kehtestamisega ei ole sobiv siseturu toimimise tagamiseks seoses kodanike õiguste teostamisega.

13. Komitee leiab, et kolmandate riikidega toimuva teabevahetuse puhul tuleb täpsustada, kas ettepaneku artikli 22 lõikes 1 kehtestatud tingimused peavad olema kõik korraga täidetud või piisab ühest neist. Viimasel juhul ei pea komitee põhjendatuks, et komisjoni otsus kolmanda riigi andmekaitse piisavuse ja samaväärsuse kohta oleks piisav alus, millele toetudes laiendada siseturu infosüsteemi sellele kolmandale riigile. Küll aga annavad selle aluse teised kaks tingimust, kus välist teabevahetust nõuavad siseturu infosüsteemi hõlmatud direktiivid ise või rahvusvaheline kokkulepe.

14. Suurema õiguskindluse tagamiseks tuleks siseturu infosüsteemi toimimisega seoses kehtetuks tunnistatavad õigussätted ja sätted, mida jätkuvalt kohaldatakse, esitada määruse ettepaneku artiklites, mitte põhjendustes.

Brüssel, 7. detsember 2011

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON